

ks. dr Marek Gołąb

Znaczenie beatyfikacji Jana Pawła II. Sympozjum zorganizowane przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie i Instytut Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II w Krakowie 8 listopada 2011

8 listopada 2011 roku w auli Wyższego Seminarium Duchownego w Krakowie, odbyło się sympozjum zorganizowane przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie oraz Instytut Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II w Krakowie. Wydarzenie to wpisało się w obchodzone już po raz szósty Dni Jana Pawła II w Krakowie, których tegorocznym hasłem jest *Godność*. Tematem przewodnim sympozjum było znaczenie beatyfikacji Jana Pawła II. Wśród zaproszonych prelegentów i uczestników dyskusji byli: ks. bp dr hab. Grzegorz Ryś, pracownik UPJPII w Krakowie, ks. prałat Sławomir Oder, postulator w procesie beatyfikacyjnym Jana Pawła II, ks. prof. José Noriega Bastos, wykładowca Instytutu Papieskiego Jana Pawła II w Rzymie, dr Tomasz Żukowski, socjolog, pracownik Uniwersytetu Warszawskiego, oraz redaktor naczelny miesięcznika katolickiego „Więź” Zbigniew Nosowski. Sympozjum zostało dofinansowane z dotacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na działalność statutową na rok 2011.

Po prezentacji krótkiego filmu przypominającego sylwetkę oraz myśl Jana Pawła II w świadectwach Joaquina Navarro-Vallsa oraz Artura Mari wszystkich uczestników sympozjum przywitał prezydent komisji przygotowującej to wydarzenie, ks. dr hab. Wojciech Zyzak. Następnie głos zabrał obecny na auli ks. kardynał Stanisław Dziwisz, odnosząc się do zagadnienia świętości Jana Pawła II, wyrażającej się przede wszystkim w by-

ciu człowiekiem modlitwy, którą zachował aż do ostatnich chwil swojego życia. Po wystąpieniu ks. kardynała swoje słowo skierował do wszystkich uczestników rektor UPJPII ks. prof. dr hab. Władysław Zuziak, dziękując za zorganizowanie sympozjum oraz przybycie gości. Następnie rozpoczęła się część zasadnicza sympozjum, na którą składały się konferencje zaproszonych prelegentów oraz dyskusja panelowa.

Ks. prałat Sławomir Oder w swojej prelekcji zatytułowanej *Specyfika procesu beatyfikacyjnego Jana Pawła II* stwierdził, iż przeprowadzone w okresie od 28 czerwca 2005 do 2 kwietnia 2007 roku dochodzenie diecezjalne przebiegało zgodnie z ogólnie stosowanymi zasadami prawa kanonicznego, z jednym wyjątkiem: papieska dyspensa pozwoliła na rozpoczęcie procesu przed upływem 5 lat od chwili śmierci kandydata do chwały ołtarzy. Mottem towarzyszącym pracom komisji diecezjalnej stały się słowa, którymi Ojciec Święty Benedykt XVI zwrócił się do postulatora procesu przy okazji audiencji, która miała miejsce w pierwszych miesiącach procesu: „Pracujcie szybko, ale rzetelnie!” Pomimo normalności procedur zastosowanych w procesie miał on jednak swoją specyfikę: była nią przewaga elementu ludzkiego nad dokumentami. Komisja historyczna ustanowiona w Rzymie i w Krakowie przeprowadziła bardzo dogłębną kwerendę, ale normy obowiązujące nie pozwoliły na przeprowadzenie dogłębnej kwerendy archiwów watykańskich. Niemniej jednak zastosowanie określonych procedur ustalonych przez Stolicę Świętą stworzyło możliwość dogłębnego zbadania wszelkich interesujących kwestii w oparciu o dokumenty przechowywane w archiwum watykańskim.

Kolejnym prelegentem był ks. bp dr hab. Grzegorz Ryś. Przedmiot jego wystąpienia dotyczył zagadnienie relikwii Jana Pawła II w kontekście historycznym. Ks. biskup ukazał początki kultu świętych męczenników, wyrażonego w znaczeniu relikwii i szacunku dla nich oraz ich rolę w pobożności wiernych, szczególnie w kontekście liturgii Eucharystii. Prelegent dokonał analizy trzech tekstów wybranych ojców Kościoła: Augustyna, Hieronima oraz Grzegorza Wielkiego. Ukazując właściwe rozumienie kultu świętych, zwrócił uwagę na niektóre aspekty związane z osobą Jana Pawła II, w szczególności na ogromne zainteresowanie biskupów całego świata związane z pragnieniem posiadania jego relikwii oraz odpowiednim, właściwie rozumianym kierunkiem tego typu pobożności. Ks. biskup

podkreślił także znaczenie rękopisów Jana Pawła II ukazujących jego namacalną świętość poprzez swoją treść odsyłającą niemal bezpośrednio do Ewangelii, co mogłoby stanowić podstawę do uważania tych tekstów za pewnego rodzaju relikwie.

Dr Tomasz Żukowski, zajmujący się socjologią życia publicznego, w swoim wystąpieniu podjął tematykę wpływu Jana Pawła II na uznawane przez Polaków wartości. Przedstawił triadę „duszy polskiej” współtworzonej przez tożsamość narodową, religijną i obywatelską. Nieco mniejsze znaczenie – niemniej jednak rosnące w ciągu ostatnich lat – ma przywiązanie do idei wspólnoty lokalnej i europejskiej. Polskie uczestnictwo w Unii jest odbierane pozytywnie. Wzrósł odsetek zwolenników integracji gospodarczej i politycznej w ramach struktur europejskich. Zauważa się także wyraźny wzrost poczucia wpływu Polaków na bieg spraw w całej Polsce. Liczne badania wskazują ponadto silną, w porównaniu z innymi krajami, religijność polskiego społeczeństwa, zaufanie do Kościoła oraz przywiązanie do podstawowych wartości chrześcijańskich. Jednym z przykładów przytoczonych przez dra Żukowskiego jest przekonanie zdecydowanej większości Polaków o konieczności ochrony ludzkiego życia od poczęcia aż do naturalnej śmierci. Prelegent ocenił nauczanie i osobę Jana Pawła II jako bardzo ważny element mający wpływ na świadomość i przekonania społeczeństwa polskiego. Zauważył on także, iż istnieje różnica między ideami a praktyką. Polacy wyrażają swoje przekonania mające bardzo wiele wspólnego z nauczaniem społecznym Kościoła, niemniej jednak ich realizacja nie jest wciąż zadowalająca.

Ostatnim prelegentem był ks. prof. José Noriega Bastos, który przedstawił temat znaczenia historycznego błogosławionego Jana Pawła II w kontekście małżeńskiej teologii moralnej. Według ks. profesora wkład, jaki Jan Paweł II wniósł w obszar refleksji moralnej, a w szczególności refleksji nad małżeństwem i rodziną, powinien zostać usytuowany w odpowiednich ramach, które nie są czymś innym jak próbą odnowy, którą zapoczątkował Sobór Watykański II tak w badaniach teologii moralnej ze wskazówkami *Optatam totius*, jak i w przedstawieniu małżeństwa i rodziny w *Gaudium et spes*. Nowe kierunki otworzone przez Sobór otrzymują ze strony teologów moralistów niepokojącą systematyzację, która będzie szukała własnego usprawiedliwienia w rzekomym rozwoju ducha soborowego, zrywając jednocześnie

z tradycją Kościoła. W tym kontekście sytuuje się nauczanie moralne Jana Pawła II. Możemy je rozumieć jako rozwój intuicji soborowych, pomagając w ten sposób Kościołowi w przyjęciu Soboru, tak aby mógł wydać owoce. W swym nauczaniu nie tylko potwierdził wielką tradycję moralną Kościoła, ale także potrafił podjąć dialog z nowoczesnością, stawiając czoło wyzwaniu, które ona rzucała. I ponieważ oparł się na doświadczeniu pierwotnym miłości, potrafił zaoferować nowy punkt widzenia, zdolny rozwinąć teologię ciała, przedstawić właściwą rolę sumienia w relacji z prawem boskim oraz wskazać na jedność aktu ludzkiego, w którym doświadczenie miłości ukierunkowuje człowieka na pełnię życia w Chrystusie.

W kończącej symposium dyskusji panelowej zatytułowanej *Beatyfikacja i co dalej?* wzięli udział: jej moderator, ks. bp dr hab. Grzegorz Ryś, ks. prof. José Noriega Bastos, red. Zbigniew Nosowski oraz dr Tomasz Żukowski. Podczas dyskusji zwrócono uwagę na kilka niebezpieczeństw związanych ze zredukowaniem dziedzictwa Jana Pawła II do zewnętrznych celebracji, zbyt uogólnieniem lub fragmentaryzacją jego nauczania. Powiedziano także o szansach, jakie stoją przed Polakami w związku z myślą Jana Pawła II, przede wszystkim w sferze wartości rodziny i małżeństwa czy kwestii pracy. Dzięki głosom z sali pojawiła się propozycja tematu następnego symposium mogącego dotyczyć Soboru Watykańskiego II, na którym Jan Paweł II odegrał bardzo ważną rolę. Ks. dr hab. Wojciech Zyzak zaproponował refleksję nad kwestią ogłoszenia papieża doktorem Kościoła. Ks. rektor Władysław Zuziak podjął z kolei tematykę roli i miejsca Kościoła w dialogu ze współczesnością.

Symposium spotkało się z zainteresowaniem wielu osób, szczególnie studentów Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II, oraz zostało uświetnione obecnością biskupa Piera Mariniego.